(ਅੰਡਰ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੇਪਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਸਿਲੇਬਸ ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ)

Asian Educational Institute
(An Autonomous College)
ਪੇਪਰ - ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ

PAPER: ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ

ਸਮੈਸਟਰ-ਪਹਿਲਾ

ACADEMIC SESSION 2025-26

ਕੁਲ ਅੰਕ 100
ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ 30
ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ70 ਅੰਕ
ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ 35%
ਅੰਕ ਅਧਿਆਪਨ 06 ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ
ਕੁੱਲ 04 ਕ੍ਰੈਡਿਟ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਭਾਗ - ੳ

ਭਾਗ - ੳ 1 ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਤੇ ਲੇਖਣ-ਪ੍ਰਬੰਧ

(ੳ) ਅੱਖਰ ਸਿੱਖਿਆ: ਤਰਤੀਬਵਾਰ

(ਅ) ਭੁਲਾਵੇਂ ਅੱਖਰ

(ੲ) ਪੈਰ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ

(ਸ) ਅੱਖਰ ਬਣਤਰ: ਅੱਖਰ ਰੂਪ ਤੇ ਲੇਖਣ ਦੇ ਨਿਯਮ

(ਹ) ਮੁਹਾਰਨੀ 12 ਅੰਕ

ਭਾਗ ੳ-2: ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸ੍ਵਰ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

(ੳ) ਸ੍ਵਰ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਚਾਰਟ

(ਅ) ਸ੍ਵਰ ਵਾਹਕ ਅਤੇ ਸ੍ਵਰ ਧੁਨੀਆਂ

(ੲ) ਸ੍ਵਰ ਧੁਨੀਆਂ: ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ (ਜੀਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ)

(ਸ) ਸ੍ਵਰ ਧੁਨੀਆਂ

(ਹ) ਸ੍ਵਰ ਧੁਨੀਆਂ: ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ 12 ਅੰਕ

ਭਾਗ - ਅ

ਭਾਗ-ਅ 1 ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

(ੳ) ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ

(ਅ) ਕ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ

(ੲ) ਚ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ

(ਸ) ਟ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ

(ਹ) ਤ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ

(ਕ) ਪ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ

(ਖ) ਯ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ 12 ਅੰਕ

ਭਾਗ ਅ 2 ਲਿਪੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯਮ

ੳ) ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ

ਅ) ਲਗਾਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ

ੲ) ਅੱਧੇ ਅੱਖਰਾਂ (ਦੁੱਤ ਵਿਅੰਜਨਾਂ) ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ

Scanned with OKEN Scanner

(ਸ) ਸੁਰ ਸੂਚਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ

(ਹ) ਵਿਅੰਜਨ ਸੂਚਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ

(ਕ) ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵਿਅੰਜਨ ਸੂਚਕਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ

(ਖ) ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

(ਗ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ 12 ਅੰਕ

ਭਾਗ - ੲ

ਸਾਰੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ। 11x2 = 22 ਅੰਕ

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ। ਸੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
3. ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
4. ਵਰਣਾਤਮਕ (ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਸੰਖੇਪ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਭਾਵ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਲਿਖਣ ਲਈ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਲਿਪੀ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਧੁਨੀਆਂ, ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ

1. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2009. (ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
2. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੋ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011. (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣ ਲਈ)
3. ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2002. (ਹਿੰਦੀ)
4. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇਜਾ (ਸੰਪਾ.), ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ (5ਆਬ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ), ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2017
5. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸੀ.ਡੀ. (ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟੂ-ਲਰਨ ਐਂਡ ਟੀਚ ਪੰਜਾਬੀ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ 2011.
6. Hardev Bahri, Teach Yourself Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2011.
7. Henry A. Gleason and Harjeet Singh Gill, A start in Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 1997.
8. Ujjal Singh Bahri and Paramjit Singh Walia, Introductory Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2003.

Scanned with OKEN Scanner

(ਅੰਡਰ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੇਪਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਸਿਲੇਬਸ ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ)

Asian Educational Institute
(An Autonomous College)
ਪੇਪਰ - ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ

PAPER: ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ

ਸਮੈਸਟਰ-ਦੂਜਾ

ACADEMIC SESSION 2025-26

ਕੁਲ ਅੰਕ 100
ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ 30
ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ70 ਅੰਕ
ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ 35%
ਅੰਕ ਅਧਿਆਪਨ 06 ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ
ਕੁੱਲ 04 ਕ੍ਰੈਡਿਟ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਭਾਗ - ੳ

ਭਾਗ - ੳ 1 ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਬੰਧ :ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

(ੳ) ਦੋ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ
(ਅ) ਤਿੰਨ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ
(ੲ) ਬਹੁ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ

12 ਅੰਕ

ਭਾਗ ੳ-2: ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

(ੳ) ਗਿਣਤੀ (1 ਤੋਂ 100 ਤੱਕ)
(ਅ) ਹਫਤੇ ਦੇ ਦਿਨ
(ੲ) ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਸ) ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਹ) ਫਲਾਂ-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਕ) ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਰਿਸ਼ਤਾ-ਨਾਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
(ਗ) ਘਰੇਲੂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

12 ਅੰਕ

ਭਾਗ - ਅ

ਭਾਗ-ਅ 1 ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

(ੳ) ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ
(ਅ) ਕਿਰਿਆ
(ੲ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
(ਸ) ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ
(ਹ) ਵਿਸਮਿਕ, ਨਿਪਾਤ

12 ਅੰਕ

ਭਾਗ ਅ 2 ਵਿਆਕਰਨਕ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

(ੳ) ਲਿੰਗ
(ਅ) ਵਚਨ
(ੲ) ਪੁਰਖ

Scanned with OKEN Scanner

(ਸ) ਕਾਲ 12 ਅੰਕ

ਭਾਗ - ੲ

ਸਾਰੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ। 11x2 = 22 ਅੰਕ

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ। ਸੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
3. ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
4. ਵਰਣਾਤਮਕ (ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਸੰਖੇਪ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਭਾਵ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਲਿਖਣ ਲਈ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਲਿਪੀ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਧੁਨੀਆਂ, ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
6. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ

1. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2009. (ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
2. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੋ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011. (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣ ਲਈ)
3. ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2002. (ਹਿੰਦੀ)
4. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇਜਾ (ਸੰਪਾ.), ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ (5ਆਬ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ), ਸੰਗ ਸੰਤਾਲੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2017
5. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸੀ.ਡੀ. (ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟੂ-ਲਰਨ ਐਂਡ ਟੀਚ ਪੰਜਾਬੀ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ 2011.
6. Hardev Bahri, Teach Yourself Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2011.
7. Henry A. Gleason and Harjeet Singh Gill, A start in Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 1997.
8. Ujjal Singh Bahri and Paramjit Singh Walia, Introductory Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2003.

Scanned with OKEN Scanner